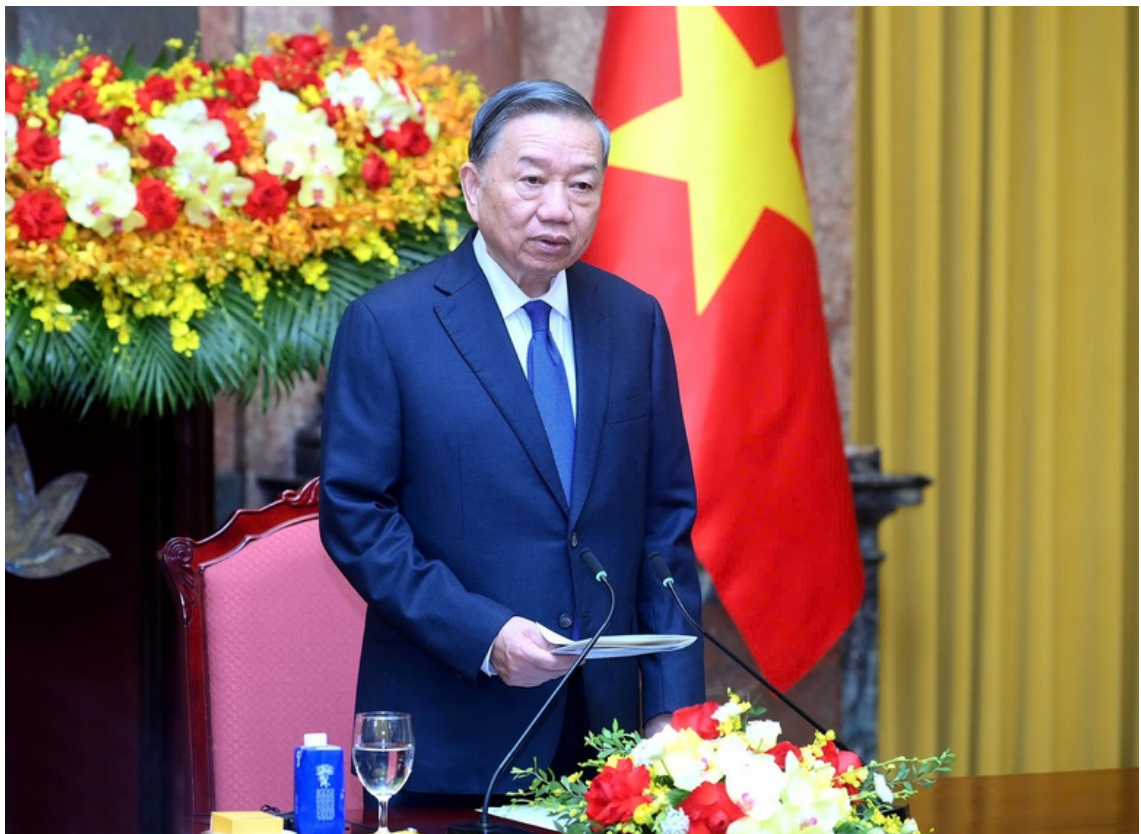

Phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tiếp các trưởng đoàn tham dự Diễn đàn Tương lai ASEAN 2026

19:08 09/06/2026

Chiều nay, 9/6, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã tiếp các Trưởng đoàn tham dự Diễn đàn Tương lai ASEAN 2026. Tạp chí Thương hiệu và Công luận trân trọng giới thiệu toàn văn phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu tại cuộc tiếp các Trưởng đoàn tham dự Diễn đàn Tương lai ASEAN 2026

Thưa các quý vị đại biểu,

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước Việt Nam, tôi nhiệt liệt chào mừng các quý vị đến Hà Nội tham dự Diễn đàn Tương lai ASEAN lần thứ 3. Tôi rất vui khi Diễn đàn năm nay có sự tham dự của Thủ tướng các nước Lào, Campuchia, Thái Lan,

Timor Leste, lãnh đạo và đại diện các nước thành viên và đối tác đối thoại của ASEAN, nhiều tổ chức quốc tế, khu vực, học giả, viện nghiên cứu, cho thấy sự quan tâm chung đối với tương lai của khu vực, mong muốn cùng trao đổi về những vấn đề đang đặt ra cho ASEAN trong giai đoạn phát triển mới.

Tôi rất chia sẻ và đồng tình với nhiều ý kiến sâu sắc của quý vị. ASEAN bước vào năm đầu tiên triển khai Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2045, với nhiều kỳ vọng mới và cùng với đó là những yêu cầu cao hơn, chủ động hơn, hiệu quả hơn và thực chất hơn. Tinh thần đó cũng chính là điều mà tôi đã chuyển tải tại Diễn đàn Shangri-La vừa qua.

Với ASEAN, tinh thần ấy bắt nguồn từ sự đoàn kết, đối thoại, tin cậy và hợp tác. Đó cũng là xuất phát điểm của chúng tôi khi khởi xướng sáng kiến Diễn đàn Tương lai ASEAN, với mong muốn góp thêm một kênh trao đổi cởi mở và thực chất nhằm hỗ trợ cho các tiến trình hợp tác chung của ASEAN, để chúng ta cùng chia sẻ, kết nối ý tưởng và tìm kiếm những hướng hợp tác mới thiết thực hơn cho tương lai của khu vực.

Nhân dịp này, Tôi muốn chia sẻ với quý vị một số vấn đề sau:

1. Thế giới đang đổi khác, khu vực phải nghĩ khác

Thế giới đang bước vào giai đoạn chuyển dịch sâu sắc. Ba cuộc khủng hoảng lớn về trật tự quốc tế, mô hình phát triển và lòng tin chiến lược chúng ta đang chứng kiến, không diễn ra ở đâu xa, mà đang biểu hiện rất rõ tại chính khu vực này.

Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn gay gắt hơn và mở rộng sang những lĩnh vực nền tảng của tương lai như công nghệ, dữ liệu, chuỗi cung ứng và các chuẩn mực quản trị mới. Trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, lượng tử... đang mở ra cơ hội phát triển rất lớn, nhưng cũng đặt ra nhiều rủi ro mới. Trong khi đó, các thách thức về khí hậu, năng lượng, nguồn nước, già hoá dân số, tin giả, thao túng thông tin và an ninh con người ngày càng tác động trực tiếp tới ổn định xã hội và năng lực phát triển của từng quốc gia.

Những lợi thế phát triển truyền thống không còn tạo ra sức bật như trước. Nhiều cách làm quen thuộc không đáp ứng được yêu cầu mới. Quy mô dân số, tài nguyên hay nguồn vốn vẫn quan trọng, nhưng lợi thế cạnh tranh ngày càng phụ thuộc nhiều hơn vào khả năng đổi mới, thích ứng và mức độ sẵn sàng trước các xu hướng phát triển mới.

Đây là yêu cầu rất sát sườn đối với ASEAN. Đông Nam Á là nơi giao thoa của nhiều chuyển động lớn. Khu vực có cơ hội thu hút thêm nguồn lực, đón nhận

các dòng chuyển dịch chuỗi cung ứng, phát triển kinh tế số, chuyển đổi xanh và các ngành công nghệ mới. Nhưng cơ hội không tự biến thành lợi thế. Cơ hội chỉ trở thành lợi thế khi khu vực đủ năng lực nắm bắt, đủ quyết tâm đổi mới và đủ bản lĩnh để giữ vững môi trường ổn định cho phát triển.

Thưa quý vị,

2. ASEAN phải giữ vững tài sản chiến lược, đồng thời đổi mới phương thức hoạt động.

Với Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2045, ASEAN đã xác lập rõ hướng đi trong những thập niên tới; song đây chỉ là điểm khởi đầu. Điều quyết định thành công, theo tôi, ASEAN cần làm đồng thời hai việc. Một mặt, phải tiếp tục gìn giữ và phát huy những tài sản chiến lược đã được tích lũy qua nhiều thập niên: Đoàn kết; Vai trò trung tâm của ASEAN; Nguyên tắc đồng thuận và thống nhất trong đa dạng. Mặt khác, phải đổi mới mạnh mẽ "Tư duy giá trị" để các tài sản đó được chuyển hoá thành năng lực thích ứng, năng lực hành động và năng lực tổ chức thực thi.

Tài sản chiến lược của ASEAN là kết quả của một quá trình lâu dài xây dựng lòng tin, kiên trì đối thoại, tham vấn, xử lý khác biệt và tìm kiếm đồng thuận giữa các nước thành viên. Trong giai đoạn mới, vai trò trung tâm của ASEAN chỉ có thể phát huy thực chất khi ASEAN giữ vững đoàn kết, tự chủ chiến lược, có cách tiếp cận bao trùm và năng lực điều phối, định hình chương trình nghị sự chung của khu vực.

Tiềm năng của ASEAN rất lớn, nhưng việc chuyển hoá tiềm năng đó thành sức mạnh thực tế vẫn cần thêm nỗ lực. Liên kết nội khối cần sâu hơn; kết nối hạ tầng, logistics, kết nối số và kết nối năng lượng cần đồng bộ hơn; Khoảng cách phát triển, khoảng cách công nghệ cần thu hẹp hơn; việc thực thi các cam kết, thoả thuận và phối hợp trong ứng phó với thách thức chung cũng cần được nâng cao hơn.

Thế giới đang thay đổi rất nhanh; thách thức đặt ra đối với ASEAN cũng khác trước rất nhiều. "Tư duy giá trị" cần được đổi mới mạnh mẽ hơn thông qua phương thức hoạt động linh hoạt, hiệu quả hơn để đáp ứng tốt hơn những yêu cầu mới đặt ra. Trước hết cần chuyển từ tư duy tiến trình sang tư duy kết quả, để đưa các cam kết từ văn kiện vào thực tế. Chuyển từ tham vấn là chủ yếu sang phối hợp thực chất hơn, để các cơ chế hợp tác phản ứng nhanh hơn trước những vấn đề liên ngành, liên thông. Và chuyển từ đồng thuận về nhận thức sang đồng thuận trong hành động, để tiếng nói chung được thể hiện bằng chương trình cụ thể, nguồn lực cụ thể và kết quả cụ thể.

Nói cách khác, tôi cho rằng thước đo trong giai đoạn tới không chỉ là ASEAN có thêm bao nhiêu văn kiện, cơ chế hay kế hoạch hành động, mà quan trọng hơn là các cam kết của ASEAN đi vào thực tế đến đâu, tạo chuyển biến gì cho khu vực, mang lại lợi ích gì cho người dân, doanh nghiệp và từng nền kinh tế thành viên.

Trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt hiện nay, đi chậm có thể đồng nghĩa với mất cơ hội. Vì vậy, ASEAN cần phát huy mạnh mẽ hơn tinh thần chủ động: Chủ động chiến lược để nhận diện sớm xu thế và định hình ưu tiên; chủ động thích ứng để tận dụng tốt các xu hướng mới và ứng phó hiệu quả với các thách thức đang nổi lên; chủ động kiến tạo để đóng góp tích cực vào định hình các chuẩn mực và khuôn khổ hợp tác của khu vực.

Thưa quý vị,

3. Diễn đàn Tương lai ASEAN góp phần hỗ trợ cho các tiến trình hợp tác của ASEAN

Từ các trao đổi tại Diễn đàn lần này, tôi cho rằng Diễn đàn Tương lai ASEAN có thể tiếp tục phát huy vai trò là một không gian trao đổi cởi mở, thẳng thắn và thực chất về những vấn đề dài hạn của khu vực. Là một kênh trao đổi hỗ trợ, giá trị của Diễn đàn nằm ở chỗ góp thêm các góc nhìn, chất liệu chính sách và gợi mở ý tưởng cho các tiến trình hợp tác của ASEAN. Theo hướng đó, Diễn đàn Tương lai ASEAN có thể quan tâm hơn tới một số nội dung sau:

Thứ nhất, các trao đổi tại Diễn đàn có thể giúp nhận diện sớm các vấn đề mới nổi và các xu hướng dài hạn có tác động trực tiếp đến tương lai khu vực. Nhiều vấn đề ngày nay không xuất hiện đơn lẻ mà đan xen với nhau: Chuyển đổi công nghệ gắn với việc làm và quản trị; chuyển đổi xanh gắn với năng lượng, lương thực và sinh kế; không gian thông tin gắn với lòng tin xã hội và năng lực điều hành. Nếu nhìn sớm hơn, ASEAN sẽ có điều kiện chuẩn bị tốt hơn.

Thứ hai, Diễn đàn có thể góp phần kết nối tốt hơn giữa các nhà hoạch định chính sách, học giả, viện nghiên cứu, doanh nghiệp. Các vấn đề khu vực hiện nay ngày càng phức tạp, mang tính liên ngành và vượt ra ngoài cách tiếp cận truyền thống. Vì vậy, các tiến trình ASEAN cũng cần thêm nhiều góc nhìn, kinh nghiệm và sáng kiến từ các kênh khác nhau để bổ sung cho quá trình hoạch định và triển khai chính sách.

Thứ ba, Diễn đàn có thể hướng nhiều hơn tới việc gợi mở các ý tưởng cụ thể, có tính ứng dụng cao. Những trao đổi tại Diễn đàn Tương lai ASEAN, nếu được chất lọc tốt, có thể bổ sung góc nhìn, gợi mở hướng hợp tác, hoặc các đề xuất tham

khảo cho những tiến trình phù hợp của ASEAN. Trong đó có việc thúc đẩy các giải pháp thiết thực, như phòng ngừa xung đột, phát triển trí tuệ nhân tạo, năng lượng, hợp tác thanh niên và khu vực Tiểu vùng sông Mê Công.

Trên tinh thần đó, chúng tôi mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ và tham gia tích cực của các nước thành viên, các đối tác, học giả, viện nghiên cứu và doanh nghiệp. Chính sự tham gia, chia sẻ và đồng hành của Quý vị sẽ giúp Diễn đàn Tương lai ASEAN ngày càng trở thành một kênh trao đổi hữu ích, thiết thực, góp phần hỗ trợ cho các tiến trình ASEAN, đồng thời góp phần nuôi dưỡng tinh thần đối thoại, hợp tác và cùng hành động vì tương lai chung của khu vực.

Thưa quý vị,

4. Đóng góp của Việt Nam

Kể từ khi gia nhập vào năm 1995, Việt Nam luôn coi ASEAN là hạt nhân trung tâm trong chính sách đối ngoại đa phương hoá, đa dạng hoá của mình. Việc tham gia tích cực, có trách nhiệm vào Cộng đồng ASEAN đã góp phần quan trọng giúp Việt Nam giữ vững môi trường hoà bình, độc lập; thúc đẩy hội nhập kinh tế sâu rộng để phát triển đất nước và nâng cao vị thế trên trường quốc tế. Việt Nam luôn mong muốn và nỗ lực cùng các nước trong ASEAN chung tay xây dựng một cộng đồng đoàn kết, tự cường, phát triển bền vững và giữ vững vai trò trung tâm trong cấu trúc an ninh khu vực.

Về phần mình, những chuyển động lớn của thế giới cũng đặt ra yêu cầu Việt Nam phải đổi mới mạnh mẽ hơn về tư duy phát triển, mô hình tăng trưởng và năng lực quản trị. Những vấn đề đặt ra cho ASEAN cũng chính là những vấn đề đặt ra cho Việt Nam: Làm sao vừa giữ vững hoà bình, ổn định, bảo đảm các cân đối lớn của kinh tế vĩ mô để phát triển nhanh, bền vững; vừa đột phá nâng cao năng lực cạnh tranh. Cùng với đó, cần có giải pháp chiến lược để thu hẹp khoảng cách phát triển, chủ động thích ứng và tăng cường sức chống chịu trước các cú sốc từ cả bên trong lẫn bên ngoài.

Tinh thần chung hiện nay là hành động quyết liệt hơn, triển khai nhanh hơn, lấy hiệu quả thực tế làm thước đo. Đúng hướng là quan trọng, nhưng trong bối cảnh hiện nay, đúng hướng mà chậm cũng có thể bỏ lỡ thời cơ. Vì vậy, Việt Nam đang tập trung tháo gỡ các điểm nghẽn, khơi thông nguồn lực, thúc đẩy hạ tầng chiến lược, hạ tầng số, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và tạo môi trường thuận lợi hơn cho người dân, doanh nghiệp, địa phương.

Đối với Việt Nam, phát triển không chỉ là mục tiêu kinh tế, mà còn là nền tảng để củng cố ổn định xã hội, nâng cao đời sống Nhân dân. Đây cũng là điểm

tương đồng với những yêu cầu đang đặt ra đối với ASEAN trong giai đoạn mới.

Cùng với phát triển kinh tế - xã hội, Việt Nam cũng triển khai các hoạt động đối ngoại theo hướng thực chất và hiệu quả hơn, vừa gắn chặt với các mục tiêu chiến lược của đất nước, vừa đóng góp trách nhiệm hơn cho hoà bình, hợp tác và phát triển bền vững của khu vực.

Chúng tôi kiên trì thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, tự cường, hoà bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, đa phương hoá, đa dạng hoá quan hệ đối ngoại, là thành viên có trách nhiệm với cộng đồng quốc tế. Việt Nam coi trọng quan hệ với các nước láng giềng, ASEAN, các đối tác quan trọng và bạn bè truyền thống; thúc đẩy các khuôn khổ hợp tác đi vào chiều sâu, ổn định, tin cậy và bền vững hơn; tham gia chủ động, có trách nhiệm vào xử lý các vấn đề chung của khu vực và quốc tế.

ASEAN luôn là ưu tiên chiến lược trong chính sách đối ngoại của Việt Nam. Chúng tôi cam kết sẽ nỗ lực hết mình cùng các thành viên trong đại gia đình ASEAN giữ vững đoàn kết, phát huy thực chất vai trò trung tâm của ASEAN, đề cao luật lệ, đối thoại và hợp tác.

Trên tinh thần đó, Việt Nam mong muốn đóng góp tốt hơn vào các hướng hợp tác thiết thực của ASEAN cũng như giữa ASEAN với các đối tác trong giai đoạn tới, nhất là đẩy mạnh kết nối chiến lược, chuyển đổi xanh, chuyển đổi số, phát triển nguồn nhân lực và nâng cao năng lực ứng phó với các thách thức chung. Đây đều là những lĩnh vực gắn trực tiếp với phát triển của từng quốc gia, đời sống của người dân và sức chống chịu chung của khu vực.

Chúng tôi hiểu rằng, đóng góp cho ASEAN trước hết phải bắt đầu từ việc làm tốt hơn phần việc của mình, đồng thời chủ động hơn, trách nhiệm hơn trong các công việc chung. Với tinh thần đó, Việt Nam mong muốn quá trình đổi mới và phát triển của mình sẽ đem đến "một Việt Nam" năng động hơn, tích cực hơn, tham gia hiệu quả hơn, đóng góp thiết thực hơn và cùng các nước ASEAN xây dựng một Cộng đồng đoàn kết hơn, tự cường hơn và gắn kết hơn với người dân.

Sau gần 6 thập kỷ, ASEAN đã tạo dựng nền tảng hợp tác vững chắc và mạng lưới liên kết rộng mở. Sứ mệnh của chúng ta là biến những nền tảng giá trị đó thành năng lực hành động mạnh mẽ và hiệu quả hơn.

Tôi tin rằng với tinh thần đoàn kết, đổi mới và hành động, ASEAN sẽ tiếp tục là một không gian phát triển năng động, tự cường và tin cậy trong khu vực và trên thế giới, đem lại lợi ích thiết thực cho người dân của mỗi quốc gia.

Trân trọng cảm ơn các quý vị và các bạn!

